

Анализ на данните, получени от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи, касаещи наличието на тежки метали за периода 01 януари – 31 декември 2024 г.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) е създадена от Европейската комисия (ЕК) и представлява мрежа от звена за контакт в държавите-членки на Европейския съюз (ЕС), Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) и трети държави, за бърз обмен на информация в случаите, когато храни и фуражи представляват пряк или косвен риск за здравето на хората, животните и околната среда.

Анализът на данните, получени от RASFF по отношение „категория опасност – съдържание на **тежки метали**“ за периода 01 януари – 31 декември 2024 г. показва, че от постъпилите **общо 5364 бр. нотификации** за всички категории опасности в храни и фуражи, **207 бр. (4%)** са свързани със съдържание **тежки метали**.

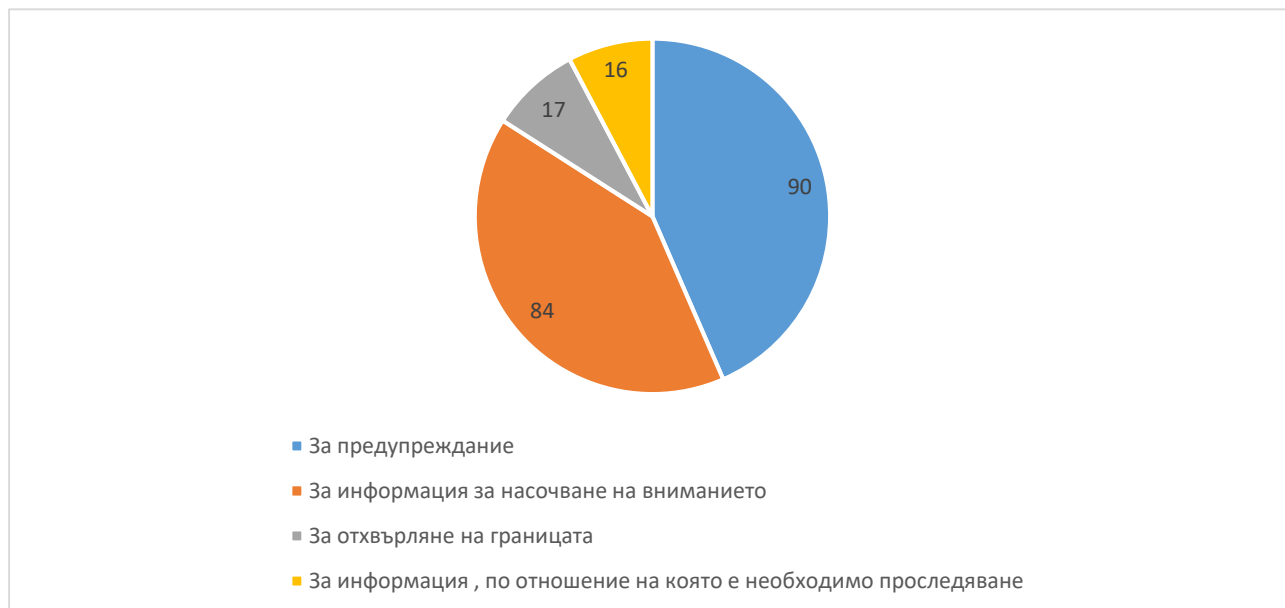
Анализът на данните, получени от RASFF, касаещи наличието на тежки метали за периода 01 януари – 31 декември 2024 г., показва че от общия брой нотификации (207 бр.), в **5 бр.** от тях се касае за „фураж“, **24 бр.** нотификации се отнасят за „материали и предмети, предназначени за контакт с храни“, останалите **178 бр. или 86%** се отнасят за „храни“.

От всички нотификации, получени от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи за разглеждания период, при **148 бр. нотификации** рискът е определен като „сериозен“, **12 бр.** нотификации са с „потенциален риск“, „потенциално сериозен“ е определен рискът при **35 бр.** от нотификациите, а при **12 бр.** от нотификациите рискът „не е сериозен“.

Разпределението според вида на уведомяването е както следва:

- **За предупреждение – 90 бр. (43% от всички нотификации);**
- **За информация за насочване на вниманието – 84 бр. (41% от всички нотификации);**
- **За отхвърляне на границата – 17 бр. (8% от всички нотификации);**
- **За информация по отношение на която е необходимо проследяване – 16 бр. (8% от всички нотификации).**

Разпределението според вида на уведомяването е посочено на **фиг. 1**

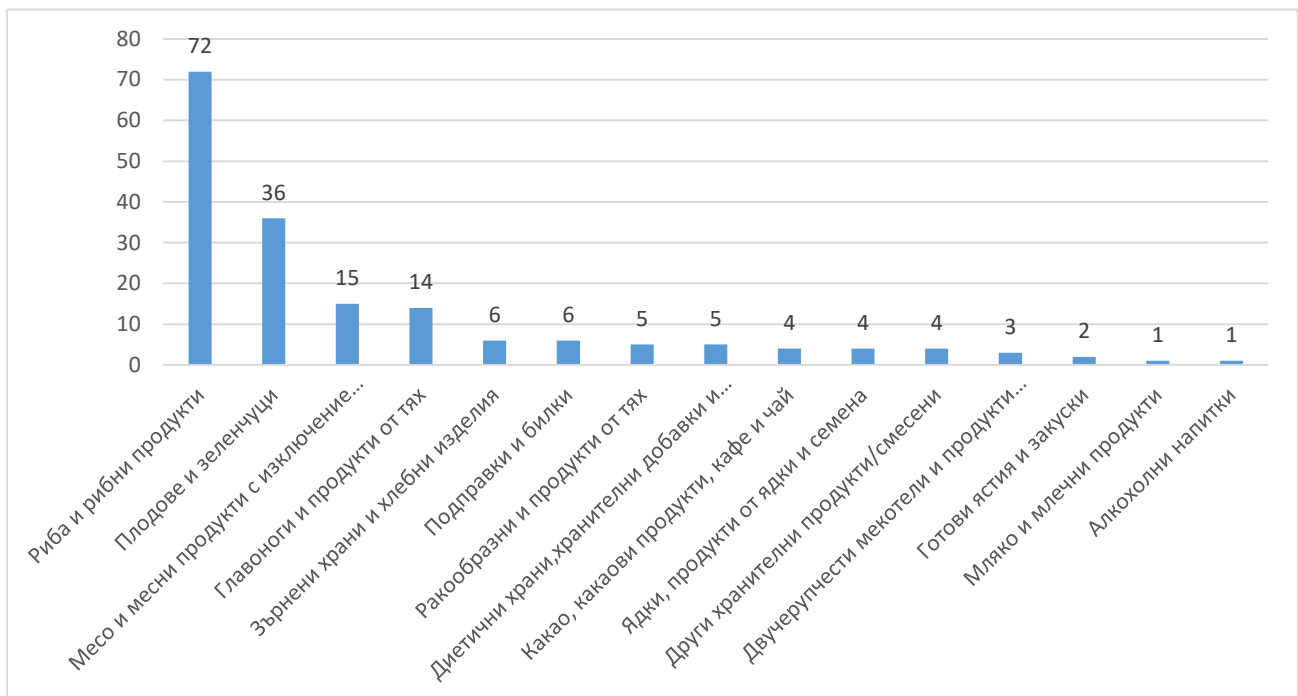

Фиг. 1. Разпределение на нотификациите за съдържание на тежки метали по вид на уведомяването за периода 01 януари до 31 декември 2024 г.

В категорията **„храни“** нотификациите за календарната 2024 г., касаещи тежки метали се разпределят както следва:

- **риба и рибни продукти – 72 бр.;**
- **плодове и зеленчуци – 36 бр.;**
- **месо и месни продукти (с изключение на домашни птици) – 15 бр.;**
- **главоноги и продукти от тях – 14 бр.;**
- **зърнени храни и хлебни изделия – 6 бр.;**
- **подправки и билки – 6 бр.;**
- **ракообразни и продукти от тях – 5 бр.;**
- **диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 бр.;**
- **какао и какаови продукти, кафе и чай – 4 бр.;**
- **ядки, продукти от ядки и семена – 4 бр.;**
- **други хранителни продукти/смесени – 4 бр.;**
- **двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 бр.;**
- **готови ястия и закуски – 2 бр.;**
- **мляко и млечни продукти – 1 бр.**
- **алкохолни напитки – 1 бр.**

Разпределението по видове хранителни продукти е посочено на **фиг. 2**

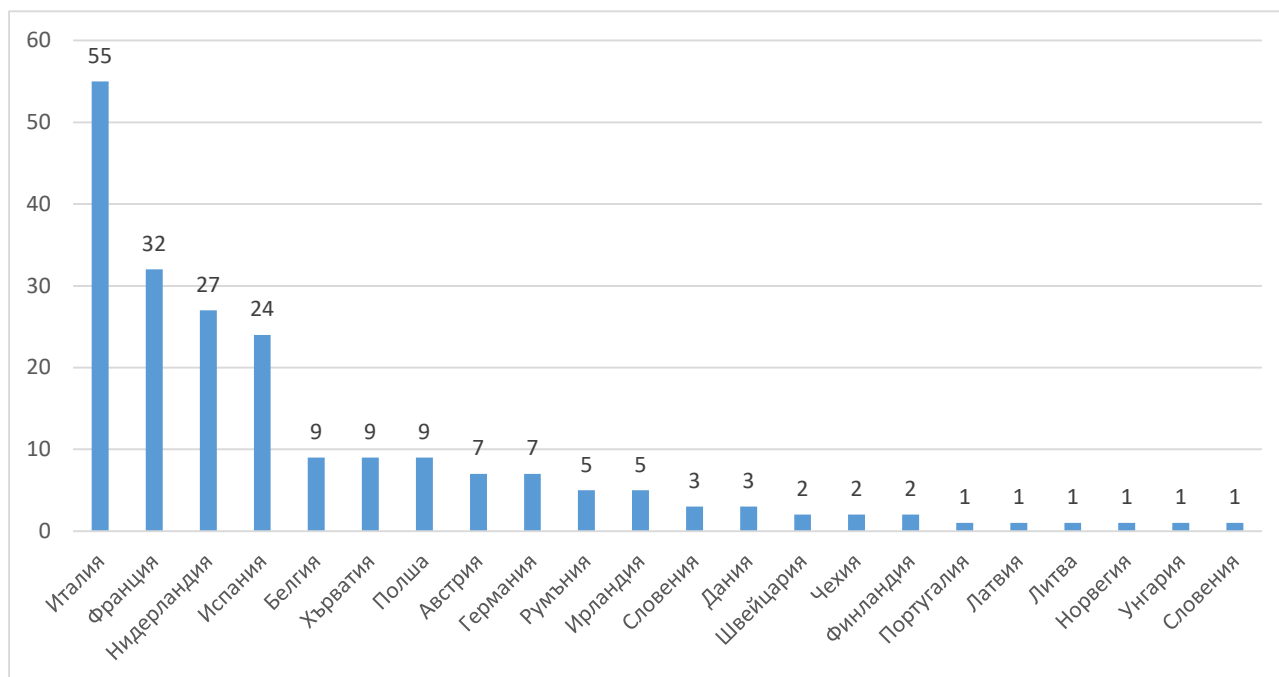

Фиг. 2 Разпределение на нотификациите за съдържание на тежки метали по вид на храните за периода 01 януари до 31 декември 2024 г.

През разглеждания период в Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи, са постъпили нотификации, касаещи съдържанието на тежки метали за **47 държави** по отношение **произход на продукта**. В зависимост от произхода нотификациите се разпределят както следва: най-много нотификация за отчитания период са постъпили за Испания – 50 бр., следвани от: Китай – 18 бр., Великобритания – 11 бр., Португалия, Италия и Перу по 10 бр., бр., Индия – 8 бр., Виетнам – 7 бр., Еквадор, Германия, Сенегал и Полша по 5 бр., Белгия, Колумбия, Тайланд и САЩ по 4 бр., Босна и Херцеговина, Турция и Мароко по 3 бр., Албания, Чили, Франция, Индонезия, Ирландия, Нидерландия, Оман, Румъния и Австрия по 2 бр., Аржентина, Бразилия, Канада, Чехия, Доминиканска република, Гвиана, Исландия, Ирак, Молдова, Нова Зеландия, Република Северна Македония, Русия, Сърбия, Република Южна Африка, Суринам, Тунис, Украйна по 1 бр. Неизвестен произход е отбелязан при една от нотификациите, касаещи съдържание на тежки метали за 2024 г.

През разглеждания период в Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи са постъпили нотификации, касаещи съдържанието на тежки метали от **22 нотифициращи държави**, които се разпределят както следва: най-много са нотификациите от Италия – 55 бр., следвани от: Франция – 32 бр., Нидерландия – 27 бр., Испания – 24 бр., Белгия, Хърватия, Полша по 9 бр., Австрия и Германия по 7 бр., Румъния и Ирландия по 5 бр., Словения и Дания по 3 бр., Швейцария, Чехия и Финландия по 2 бр., Португалия, Латвия, Литва, Норвегия, Унгария и Словения по една нотификация.

Разпределението според нотифициращата държава е посочено на **фиг. 3**

Фиг. 3 Брой нотификации по отношение съдържанието на тежки метали според нотифициращата държава в периода 01 януари – 31 декември 2024 г.

В периода от 01 януари – 31 декември 2024 г. в Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи **няма постъпили нотификации относно съдържание на тежки метали, касаещи България** както държава на произход и като нотифицираща държава.

С оглед факта, че замърсяването на околната среда и от там на храните с тежки метали е особено важно за здравето на хората, Центърът за оценка на риска по хранителната верига препоръчва провеждане на контрол за съдържание на тежки метали над регламентираните стойности по отношение на продукти, произведени в държавите, за които са постъпили най-многобройни нотификации през разглеждания период, например риба и рибни продукти – произход Испания, материали и предмети, предназначени за контакт с храни – произход Китай, подправки – произход Виетнам и плодове и зеленчуци – произход Перу.

Източник:

RASFF Window, <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/screen/search>

Други научни становища и актуална информация в областта на анализа на данните, получени от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>.

<https://corhv.government.bg/Анализ-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи-rasff--c-82>

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“
09.01.2025 г.